

**До Председателя на научно жури,
определенено със Заповед № Р-100-929/04.12.2024 г.
на Ректора на Медицински университет – Варна**

**Приложено представям: Становище
по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“-едно място
по специалност „Протетична дентална медицина“**

**Изготвил становището: Проф. Д-р Явор Стефанов Калъчев, доктор
Научни специалности: Обща и Протетична дентална медицина
Институция: МУ-Пловдив, ФДМ, катедра „Протетична дентална
медицина“**

Адрес и контакти:

**Пощенски адрес: 4003 Пловдив, ул. Христо Ботев №3
Електронен адрес: ykalatchev@yahoo.com
Телефон: 0887 877 385**

Становище
от
**Проф. Д-р Явор Стефанов Кальчев, дм, катедра „Протетична
Дентална Медицина”, ФДМ, Медицински Университет – гр. Пловдив**

член на Научно жури по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“ по специалност „Протетична дентална медицина“, професионално направление 7.2. Дентална медицина, област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ - едно място за Учебен сектор „Зъботехник“ към Медицински колеж – Варна. Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 85/08.10.2024 г.

Съгласно правилника на МУ-Варна до конкурса е допусната една кандидатка: гл. ас. д-р Радостина Панайотова Василева, дм.

Анализ на кариерния профил на кандидатката:

Д-р Радостина Панайотова Василева е родена на 24.06.1974г. в гр. Белослав. През 1995 г. завършила Медицински колеж към МУ Варна, специалност „Зъботехник“. През 2003 г. завършила ФДМ-София, специалност „Стоматология“. В периода 2014-2017 г. е редовен докторант към катедрата по „Протетична дентална медицина и ортодонтия“ към ФДМ-Варна. Придобива специалност по „Протетична дентална медицина“ и защитава дисертация за ОНС „Доктор“ на тема: „Фотографията в съвременната протетична дентална медицина“.

В периода 2018-2024г. д-р Василева е главен асистент, специалност „протетична дентална медицина“, към катедрата по „протетична дентална медицина и дентално материалознание“ във ФДМ-МУ-Варна, а от 2024г-до настоящия момент е главен асистент, специалност „протетична дентална медицина“ в МК към МУ-Варна специалност „Зъботехник“.

Езикови умения:

Английски и руски езици

Учебна натовареност

Норматива за годишна учебна натовареност по решение на Академичния съвет на МУ-Варна, отразено в протокол №30/11.04.2011 год. е 360 часа.

Учебна натовареност на д-р Василева за последните 5 години е:

година	лекции	упражнения	Преддипломен стаж	общо часове за учебната година
2019/2020	6	132	228	366
2020/2021	18	164	240	422
2021/2022	22	233	240	495
2022/2023	(-)	(-)	(-)	майчинство
2023/2024	(-)	(-)	(-)	майчинство

Преподавателския стаж на д-р Василева към 15.10.2024 год. е 15 години, 7 месеца и 26 дни.

Научни трудове на д-р Василева:

Оценката на научната продукция на д-р Василева е изготвена на базата на справка от Библиотеката на МУ-Варна, в съответствие с Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав на Медицински университет - Варна.

1. Научна продукция, покриваща минималните наукометрични изисквания за заемана на академичната длъжност „Доцент“
  - Дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“-Василева Р. Фотография в съвременната дентална медицина. МУ-Варна; 2017.
  - Хабилитационен труд-монография-Василева РП. Цветоопределяне в денталната медицина. Варна: ИК Стено; 2019. 165 с
  - Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (д-р Василева представя 4 публикации)
  - Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (д-р Василева представя 15 публикации)

2. Научна продукция, извън минималните наукометрични изисквания за заемана на академичната длъжност „Доцент“

--Пълнотекстови публикации в научни списания и сборници , **извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „доцент“** (д-р Василева представя 5 публикации)

--Научни публикации, които са използвани за заемането на АД „главен асистент“ (д-р Василева представя 4 публикации)

--Научни публикации, които са използвани за придобиване на ОНС „Доктор“ (д-р Василева представя 3 публикации)

Обобщената оценка на цялата научна продукция на д-р Василева е, че тя покрива **минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „доцент“**

Участие в научни форуми

Д-р Василева представя доказателства за 22 участия в научни форуми.

активни научни профили

Д-р Василева има активни научни профили в Google Scholar и ORCID

Цитиране на научните трудове на д-р Василева:

Д-р Василева предоставя списък с 5 цитирания, които покриват **минималните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“:**

Приноси в научните трудове на д-р Василева:

По важните приноси в научните трудове на Д-р Василева са в следните области:

1. Дигитални инструменти и дентална фотография в дентална медицина

1. Обсъдени са основните предимства и недостатъци на дигиталните отпечатъци, използвани в денталната медицина. Много пациенти намират дигиталните отпечатъци за по-лесен и удобен метод от конвенционалните техники за дентални отпечатъци.
2. Изведени са, и са предложени за използване унифицирани термини в дигиталната дентална фотография.

3. За първи път в България е издадено учебно помагало за студенти, зъботехници и практикуващи: „Ръководство по дентална фотография“, в което са изведени научо-приложни алгоритми за изометрични настройки за огледално-рефлескни фотоапарати и мобилни устройства за дентални изображения.
4. За първи път в страната е доказана научо-приложната значимост на денталната фотография в нейната всеобхватност.
5. Предложен е авторски алгоритъм за стерилни условия на фотодокументиране с огледално-рефлексни фотоапарати при хирургични интервенции.
6. Потвърди се мултидисциплинарната значимост за медицински, дентални, фармацевтични дигитални изображения в съвременното здравеопазване, и как системата на здравеопазване се повлиява от новите технологии. Разгледано е социално-медицинското влияние на новите технологии, след тяхното въвеждане.

2. Цветоопределение, цветопредаване, цветовъзпроизвеждане, дентолабораторна комуникация

1. Обобщени са допълнителни настройки към стандарта за осветление в дентален кабинет за коректно цветопредаване и цветовъзпроизвеждане. Осветлението в кабинетите по дентална медицина се регулира от наложен стандарт EN 12464-1:20111, който определя специфичния минимум за осветеност.
2. Изведен е алгоритъм за определяне на количествените промени в цветовите характеристики на зъбите преди и след избелваща процедура, след цифров анализ на стойностите на L*, a*, b* и HSB.
3. Създаден е предварителен тест за обучение и оценка на способността за цветоопределение. Основното му приложение е затвърждаване, научаване и запаметяване, бързо и точно определяне на цветовете.
4. Въведен е авторски фотографски протокол за коректна композиция и снимков дневник за нуждите на протетичното лечение.
5. Създаден е фотографски протокол за коректно цветоопределение, за повърхностна и подповърхностна структура на зъбите за нуждите на зъботехническата лаборатория.

3. Профилактика и мениджмънт на някои редки синдроми и болести

1. Изследвано е научо-приложното значение и въздействие при приложението на ботулинов токсин тип А, с цел корекция и повлияване на масетерната хипертрофия, бруксизъм и корекция на гингивална усмивка.
2. Доказана е ниската честота на разпространение на масетерната хипертрофия сред Кавказката раса, установена е и липсата на достатъчно изследвания и данни.
3. Систематизирани са основните стъпки на поведение при вазална обструкция след апликация на хиалуронов филър. Доказано е, че прилагането на ензима хиалуронидаза е от първостепенно значение след инжекционни апликации при аугментация на меки тъкани и козметични процедури с пълнител на основата на хиалуроновата киселина.
4. Разгледани са епидемиологичните и социални аспекти на бруксизма. Установена е ролята на профилактиката, връзката между локалните изменения в зъбната система и целия организъм, както и необходимостта от комплексно лечение.
5. Анализиран е синергично потенциращ ефект от антибиотичното лечение на периимплантит в съчетание с метронидазолов препарат.
6. Фиксираните протезни възстановявания имат определен период на употреба. Най-често те се отстраняват чрез разрязване, което ги прави неизползваеми.

4. Ергономични условия за безопасност и създаване на оптimalни условия на труд за лекари по дентална медицина и зъботехници

1. Разгледана е приложната, научна и социално-образователна значимост на рисковите фактори, влияещи върху работата на зъботехниците по отношение на потенциални токсични материали, дерматологични и респираторни заболявания.
2. Анализирана е, насоката на производителите на зъботехническа аспирационна апаратура работещи в няколко направления: увеличаване на мощността на аспириране, намаляване на генерирания шум и консумация на електроенергия, както и добавяне на филтриращи системи за защита на практикуващите.
3. Изследвана е нагласата на студентите левичари от Факултета по дентална медицина (ФДМ) по отношение на критериите: качество на преподаване и необходимост от оптимизиране на работната среда с цел подобряване на обучението на студенти левичари във ФДМ-Варна.

Установено, че студентите левичари, изучаващи дентална медицина във ФДМ-Варна, изпитват по-голяма трудност от неудобството, причинено от неперсонализирания за тях дизайн на денталния юнит. Установена е необходимостта от персонално преподаване.

4. Анализиран е механизъмът и рисковете при възникване на мускулно-скелетни увреждания (МСУ), и са систематизирани основни насоки за превенция. Проведен е ретроспективен анализ на наличната научна литература, установяващ честота на болките вследствие на МСУ при над 72% от практикуващите в страната, като при жените е по-висока.
5. Установен е диапазонът на силата на ръката при затягане на винтове с помощта на ръчна отвертка върху имплантати. Изследването включва използването на опитна постановка на модел с поставен имплантат в него.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Д-р Василева е с отлична теоретична и практическа подготовка, което и дава възможност да провеждат качествено обучение. Тя е изграден лекител и е уважавана от колеги, студенти и пациенти.

Д-р Василева е участничка в многообразни научни форуми и курсове в областта на Протетичната дентална медицина. Автор е на публикации у нас и в чужбина.

Наукометричните показатели на Д-р Василева покриват минималните наукометрични изисквания на МУ-Варна за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ. Поради тази причина след обстоен и критичен анализ на цялостната научна и преподавателска дейност на д-р Василева , ще гласувам убедено и недвусмислено с „ДА“ за присъждане на Академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ на Д-р Радостина Панайотова Василеа, доктор

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Пловдив

23.01.2025 г.

(Проф. Д-р Явор Калъчев, дм)